

Nederland is klaar voor de digitale tachograaf

Uiterlijk vanaf 5 augustus 2005 moeten alle nieuwe vrachtwagens en bussen in de EU worden uitgerust met een digitale tachograaf. Geruime tijd was het stil rondom de ontwikkeling hiervan. Inmiddels hebben echter twee fabrikanten de typegoedkeuring voor hun digitale tachograaf binnen, is de Nederlandse wetgeving nagenoeg aangepast en start de kaartuitgifte rond deze tijd.

De digitale tachograaf had binnen de EU eigenlijk al in augustus 2004 een feit moeten zijn. De Europese Commissie heeft de invoering ervan echter een jaar uitgesteld omdat niet op tijd aan de benodigde juridische en technische voorwaarden kon worden voldaan. In deze situatie is - wat ons land betreft - verandering gekomen. Zo is de aangepaste Nederlandse wetgeving met betrekking tot de controle van de rij- en rusttijden sinds juli 2004 van kracht. Het bijbehorende Besluit dat het gebruik van de digitale tachograaf en de kaartuitgifte bepaalt, is nagenoeg gereed voor publicatie, zo meldt de Inspectie Verkeer en Waterstaat (IVW) in Den Haag. Het definitieve Besluit verschijnt naar verwachting in februari dit jaar. Tot die tijd is een tijdelijke regeling van kracht, zodat de IVW wel al kaarten voor de digitale tachograaf kan uitgeven.

Ook op Europees niveau wordt aan de definitieve wetgeving gewerkt. De digitale tachograaf wordt als 'Annex 1b' opgenomen in de Verordening 3820 over de rij- en rusttijden.

Techniek

Voordat de digitale tachograaf in de eerste vrachtwagen mag worden ingebouwd, dient deze te voldoen aan de eisen die door de Europese Commissie zijn voorgeschreven. Twee van de drie Europese tachograaffabrikanten, SiemensVDO en Actia, beschikken inmiddels over een volledige typegoedkeuring voor hun digitale tachograaf. Het Schotse Stoneridge Electronics volgt naar verwachting binnenkort.

De nieuwe apparatuur wordt momenteel volop getest bij de verschillende vrachtwagenfabrikanten. "Dat gebeurt nu nog met een test-beveiligingssleu-

Veiligheid

"Voor ons land is de veiligheidssleutel - de beveiliging van de tachograaf - al vrijgegeven", aldus Gerard Baegen van Casu Utrecht. Dit betekent dat zodra er digitale tachografen beschikbaar zijn, deze voor Nederlandse transporteurs ingebouwd mogen worden.

tel", licht Gerard Baegen, kwaliteitsmanager bij Casu Utrecht, toe. Casu Utrecht is bevoegd tot installatie en onderhoud van alle digitale tachografen en fungeert als trainingsinstantie voor installateurs (zie ook www.casu.nl). Baegen is als zodanig nauw betrokken bij de ontwikkelingen rondom de digitale tachograaf.

"De tachograafinstallatie bestaat uit meerdere onderdelen, onder andere de voertuigunit (tachograaf), de impulsgever en het combipaneel", vertelt hij. "Elk fraudegevoelig onderdeel van de tachograafinstallatie moet beveiligd zijn met een speciaal stukje software: de veiligheidssleutel. Daarom zijn de voertuigunit, de impulsgever en ook de vier verschillende tachograafkaarten voorzien van deze veiligheidssleutel."

De veiligheidssleutel is voor alle landen grotendeels hetzelfde. Een klein deel van de software verschilt echter per land: hierin is versleuteld uit welk land de transporteur afkomstig is. Voor ons land is de veiligheidssleutel inmiddels

vrijgegeven. "Dit betekent dat zodra er digitale tachografen beschikbaar zijn, deze voor Nederlandse transportondernemers ingebouwd mogen worden", aldus Baegen. Hij verwacht niet dat dit nu al gebeurt. "Eerst moet de nieuwe apparatuur goed zijn uitgetest bij de vrachtwagenfabrikanten. Waarschijnlijk zullen er net voor 5 augustus aanstaande op grote schaal vrachtwagens en bussen met een digitale tachograaf afgeleverd worden."

Chauffeurskaart

Een transportondernemer heeft zelf niets van doen met de inbouw van de digitale tachograaf: het apparaat zit af fabriek in de vrachtwagen. Waar een transporteur wel mee te maken krijgt, zijn de chauffeurs- en bedrijfskaarten. Voor elke chauffeur moet bij de IVW een bestuurderskaart worden aangevraagd. Deze steekt de chauffeur voordat hij gaat rijden in de digitale tachograaf, waarna de rij- en rusttijden, de snelheid, de gereden kilometers en de verschillende soorten werkzaamheden op de kaart worden geregistreerd. Op een chauffeurskaart kunnen de gegevens van maximaal 28 dagen worden opgeslagen.

"Waarschijnlijk wordt in het Nederlandse Besluit vastgelegd dat een chauffeurskaart elke 21 dagen minimaal één keer geleegd moet worden", aldus Baegen. Hiervoor wordt de kaart in een speciale kaartlezer geschoven, die de gegevens uitleest en overzet naar een programma dat de data opslaat en doorstuurt naar de administratieve software van de transporteur. Deze uitleessoftware kan ook door de fabrikant van de digitale tachograaf geleverd worden. Baegen geeft aan dat de transportondernemer verplicht is om een back-up van de opgeslagen rij- en rustdata te maken, zodat er geen gegevens verloren kunnen gaan.

De bestuurderskaart is persoonsgebonden en vijf jaar geldig. Bij het ter perse gaan van deze TTM was de prijs nog niet bekend. Zodra dat wel het geval is, meldt de IVW dit via de website www.digitaletachograaf.nl. Hier staat ook vermeld hoe de chauffeurs- en bedrijfskaarten aangevraagd kunnen worden.

Bedrijfskaart

De bedrijfskaart, die elke transportondernemer eveneens moet aanschaffen, heeft twee functies: het aan-/afmelden van het transportbedrijf op de tachograaf en het uitlezen van het geheugen. Baegen: "De tachograaf wordt bij de

vrachtwagenfabrikant ingebouwd en geactiveerd. Vervolgens zorgt de installateur of dealer ervoor dat het apparaat wordt geïjkt: hierbij worden de voertuigspecifieke data (onder andere chassisnummer en kentekens) in het geheugen van de digitale tachograaf geprogrammeerd." De installateur heeft hiervoor een speciale werkplaatskaart, die is beveiligd met een pincode en die ook wordt gebruikt bij het installeren en repareren van een digitale tachograaf. Voordat de transportondernemer met een nieuwe vrachtwagen kan gaan rijden, moet hij zich met zijn bedrijfskaart aanmelden op de tachograaf. "Vanaf dat moment registreert de tachograaf de gegevens voor zijn bedrijf", licht Baegen toe. "Wordt de wagen later verkocht, dan moet de ondernemer zich met zijn bedrijfskaart weer afmelden op de tachograaf. Daarmee worden zijn gegevens afgeschermd zodat een andere ondernemer daar geen toegang toe heeft." Daarna kan de nieuwe eigenaar zich aanmelden op de tachograaf.

De digitale tachograaf slaat alle voertuiggegevens van de afgelopen 365 dagen op. Niet alleen de data van de chauffeurskaarten, maar ook foutieve handelingen en pogingen tot fraude. Tussentijds moeten de data uit het geheugen van de tachograaf worden gekopieerd met behulp van een bedrijfskaart. Baegen: "Hiervoor sluit de transportondernemer de bedrijfskaart op de tachograaf aan en na enkele simpele handelingen worden onder andere de rij- en rustgegevens gekopieerd naar dit externe geheugen. Er kunnen meerdere tachografen, lees voertuigen, achter elkaar naar het externe geheugen gekopieerd worden." Ook van deze gegevens moet een back-up gemaakt worden. Baegen: "Volgens de Europese richtlijn is het verplicht om minimaal een keer per kwartaal de data uit de tachograaf te kopiëren en te 'back-uppen'. Nederland zal deze richtlijn volgen."

Controle

De digitale tachograaf is standaard voorzien van twee kaartingangen, zodat altijd een controlekaart naast de chauffeurskaart in de tachograaf kan worden geschoven. Een controleur kan de gegevens opvragen van zowel de chauffeurskaart als van de complete digitale tachograaf en deze gegevens via de ingebouwde printer uitprinten. Daarnaast ontwikkelt de IVW samen met LogicaCMG een toepassing waarmee de IVW-inspecteur de gegevens uit de tachograaf meteen digitaal kan ver-

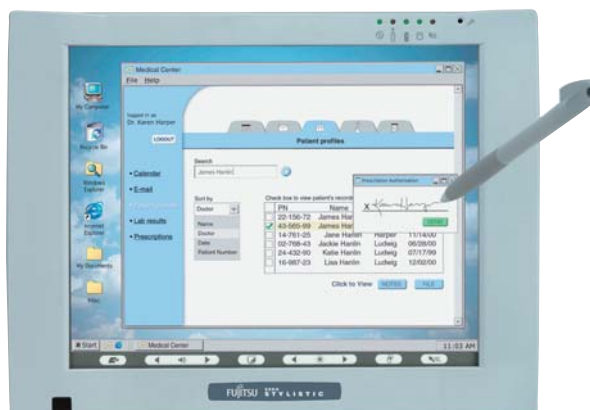

Elektronisch

De digitale tachograaf is een elektronische kast met onder andere een display, twee tachograafkaartopeningen, een printer en een sensor, die is aangesloten op de versnellingsbak.

IVW

De Inspectie Verkeer en Waterstaat geeft alle tachograafkaarten uit. Wat deze kosten en hoe ze te bestellen zijn, is te vinden op www.digitaletachograaf.nl.

Tablet-PC

Controleurs kunnen de tachograafgegevens straks meteen digitaal verwerken. Hiervoor werken ze met een tablet-PC die via GPRS in verbinding staat met het computersysteem op kantoor.

werken. Bij deze toepassing, die Dianta heet, wordt een tablet PC (een soort PDA) met een kabel aan de digitale tachograaf verbonden. De PC leest de data uit het geheugen van de tachograaf en checkt de digitale handtekening van de controleurskaart, die in de tachograaf ingevoerd moet zijn. Via een GPRS-verbinding worden de gegevens daarna doorgestuurd naar IVW's systeem op kantoor, waar ze direct verwerkt worden. Bovendien kan de inspecteur het eigen kantoorstelsel onderweg online raadplegen. ■

Sandra Waenink

'Waarschijnlijk zullen er net voor 5 augustus aanstaande op grote schaal vrachtwagens en bussen met een digitale tachograaf afgeleverd worden'